

GUIA DOCENT

**HISTÒRIA DE L'ART CONTEMPORANI
LLICENCIATURA EN HISTÒRIA DE L'ART
CURS ACADÈMIC 2006-2007**

PROFESSORES:

Carmen Gràcia

Xesqui Castañer

Esther Alba

(Grup C) (segle XIX)

(Grup C) (segle XX)

(Grup B) (segles XIX-XX)

(Grup A) (segles XIX i XX)

I.-DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Història de l'Art Contemporani
Caràcter:	Troncal
Titulació:	Llicenciatura en Història de l'Art
Cicle:	Primer Cicle
Departament:	Història de l'Art
Professor/es responsable/és:	Carmen Gràcia carmen.gracia@uv.és Xesqui Castañer xesqui.castaner@uv.és http://www.uv.és/~francas2/ Esther Alba esther.alba@uv.és

II.- INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

L'assignatura “Història de l'Art Contemporani” forma part de les matèries troncal del primer cicle de la Llicenciatura d'Història de l'Art, té una càrrega de 9 crèdits i comprén un recorregut cronològic des de finals del segle XVIII fins als anys 50 del segle XX. Encara que siga una única matèria no hi ha dubte que els segles XIX i XX han de ser estudiats sobre diferents paràmetres conceptuals i metodològics. Així:

a).- La primera part de l'assignatura se centra en l'art des de finals del segle XVIII i el segle XIX, fent insistència en els valors dominants de la societat en què es produïxen estes manifestacions artístiques, i analitzant no sols artistes i obres, sinó també condicionaments socials i polítics que afecten el seu desenvolupament. Alhora que s'introduïx el paper de les dones artistes, les seues aportacions i la seua posició en la societat. Açò pretén estimular els estudiants a una reflexió més oberta i comprensiva dels fenòmens artístics.

b).- La segona part centrada sobretot en el segle XX, té com a objectiu que l'alumne prenga contacte a través d'un recorregut cronològic amb els esdeveniments artístics de finals del segle XIX i la primera mitat del segle XX dins dels límits consentits pel complex entrecreuament de situacions paral·leles o que s'interferixen recíprocament. Una part important d'este coneixement se centra en les aportacions i en les orientacions dels artistes i dels arquitectes que pertanyen a les distintes generacions que s'han succeït des de 1800 a 1950. Les aportacions d'artistes i tendències de generacions aparegudes abans de 1900 constituïxen un punt de referència imprescindible per a la comprensió del context artístic posterior. En definitiva el que es pretén és comprendre de forma generalitzada la conformació dels “espinosos” orígens de l'art i l'arquitectura dels segles XIX i XX, fins a 1950.

III.- VOLUM DE TREBALL

Fa referència al total d'hores presencials i no presencials, que es distribuïx el treball de l'alumne/a, en esta assignatura. El mòdul comprén un total de 225 hores i té una càrrega de 9 crèdits, distribuïts en 30 setmanes. L'assignatura s'organitzarà de la manera següent: Història de l'Art del S. XIX, 18 setmanes; Història de l'Art de la primera mitat del segle XX, 12 setmanes. El total d'hores que l'alumne/a dedicarà a l'assignatura es distribuirà de la manera següent:

ASSISTÈNCIA A CLASSES.

Assistència a classes teoricopràctiques 2 hores setmanals, amb un total de 60 hores

ESTUDI GENERAL Y PREPARACIÓ D'EXÀMENES.

- Preparació de classes teoricopràctiques: 54 hores
- Preparació d'exàmens: 65 hores

REALITZACIÓ DE TREBALLS I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Realització del treball i/o activitat complementària: 20 hores

Realització de la memòria relativa a l'activitat: 20 hores

ASSISTÈNCIA A TUTORIES: 4 hores

REALITZACIÓ D'EXÀMENES.

-Examen final: 2 hores

➤ TOTAL VOLUM DE TREBALL.

En síntesi:

Hores/curs

ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRICO-PRACTICAS	60
ESTUDI I PREPARACIÓ D'EXÀMENES	119
REALITZACIÓ DE TREBALLS I/O ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES	40
ASSISTÈNCIA A TUTORIES	4
REALITZACIÓ D'EXÀMENES	2
TOTAL VOLUM DE TREBALL	225

IV.- OBJECTIUS GENERALS

Davant de tot l'alumne/a ha d'arribar a tindre una idea clara de què s'entén per Art Contemporani i les seues connexions amb altres assignatures que poden tractar temes complementaris en l'espai i en el temps. També, resulta especialment important que es davant amb el problema de la complexitat que oferix l'art quan és abordat des d'un punt de vista històric.

L'alumne/a ha d'arribar a entendre l'evolució del llenguatge artístic, la cristallització de distintes tendències artístiques, els seus conflictes, la progressiva especialització de les explicacions, el seu paper dins d'un determinat context històric. Ha d'aprendre que qui construeix l'art també manté algun tipus de reflexió sobre el que està fent, siga una opinió espontània, siga una cuidadosa reflexió sobre el valor del que està fent.

La participació de l'alumne/a, de manera que, a més d'aprofundir en els continguts, arribe a adquirir claus hermenèutiques des de les que interpretar les distintes, passades, presents i també les futures posicions historicoartístiques, o el propi desenvolupament artístic que tinga davant de si.

L'augment de la capacitat crítica perquè l'alumne no es limite a assimilar allò que s'ha transmés, sinó que a més posseeisca els ressorts intel·lectuals necessaris per a argumentar davant de qualsevol plantejament que es presente.

V.- CONTINGUTS

El programa està dividit en dos parts: segle XIX i segle XX.

La part corresponent al segle XIX està subdividida en una introducció més quatre epígrafs de desenvolupament disciplinar. Estos epígrafs introduïxen lliçons sobre urbanisme i arquitectura, pintura, fotografia i escultura.

La part corresponent al segle XX se subdividix en una introducció més tres epígrafs disciplinars. Donada la peculiaritat de l'art del segle XX, en esta segona part, les lliçons no s'ajusten a la classificació acadèmica convencional, sinó que se centren, d'una banda en l'estudi de l'arquitectura, i per una altra l'estudi de les tendències artístiques més importants, analitzant simultàniament obres pictòriques, escultòriques i obra gràfica.

VI.- DESTRESES A ADQUIRIR.

Comprensió de la bibliografia bàsica de referència

Capacitat per a analitzar críticament una obra artística

Capacitat per a reflexionar sobre els processos artístics i culturals dels segles XIX i XX.

Conèixer i utilitzar la terminologia adequada.

VII.- HABILITATS SOCIALS

Capacitat per a realitzar una prova escrita de manera organitzada.

Capacitat per a argumentar i debatre sobre els temes proposats.

Capacitat per a manejar informació historicoartística i analitzar-la críticament.

Capacitat per a realitzar treballs individuals.

VIII.- TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Introducció a l'art del segle XIX (2 setmanes)

Els canvis en la concepció del món i el seu reflex en l'art.

Període 1776-1815 (4 setmanes)

Arquitectura i urbanisme a Europa i Estats Units. Nostàlgia i passió. La pintura a Anglaterra i Alemanya. Classicisme i Pintura d'Història a França. Escultura normativa.

Període 1815-1847 (4 setmanes)

Urbanisme i arquitectura en l'època de la Restauració. Pintura romàntica en Gran Bretanya. Academicisme i Romanticisme a França. Escultura monumental.

Període 1848-1870 (4 setmanes)

Urbanisme, arquitectura i enginyeria en la segona mitat del segle XIX. La busca dels sentits en l'Anglaterra Victoriana: la Germandat Prerrafaelita. La busca de la realitat a França i l'impacte de la fotografia. L'escultura.

Període 1870-1900 (4 setmanes)

Urbanisme i arquitectura de fi de segle. La primacia de la llum: Impressionisme. De la realitat de la llum a la realitat dels sentits: luminisme, naturalisme i simbolisme. L'escultura.

Introducció a l'art del segle XX (2 setmanes)

Introducció a l'art del segle XX. Els conceptes d'avantguarda, modernitat i art contemporani. Picasso, Munch, Ensor i Modigliani.

Període 1900-1920 La irrupció de les avantguardes (5 setmanes)

El moment fauvista 1900-1914. El cubisme i les seues derivacions 1907-1914. Futurisme italià 1909-1925. Corrents expressionistes a Alemanya 1900-1925. El contrapunt modern de les avantguardes: la Metafísica 1911-1917. Dadà i Marcel Duchamp 1912-1925.

Període 1917-1940/50. Les avantguardes d'entreguerres i els nous comportaments artístics després de la II Guerra Mundial (5 setmanes)

Neoplasticisme holandès 1917-1933. El Constructivisme rus 1904 i 1915-1923.- La Bauhaus 1919-1933. Realisme i modernitat en el període d'entreguerres. Els llenguatges de l'arquitectura del Moviment Modern 1920-1930. El surrealisme 1924-1939. L'informalisme i el seu context europeu. La Pintura Americana de 1950-52: l'expressionisme abstracte. La pintura gestual. Els pintors del "color field".

IX.- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

Bibliografia Bàsica

ARACIL, A., y RODRÍGUEZ, D., *El arte del siglo XX. Entre la muerte del arte y el arte moderno*, Madrid, Istmo, 1982.

ARGAN, G.C., *El arte moderno. 1770-1970*, 2 vols., Valencia, Fernando Torres, 1975.

ARNASON, H., *Historia del Arte Moderno*, Barcelona-Madrid, Daimón, 1972 (edición revisada y aumentada en *A History of Modern Art*, Londres, Thames and Hudson, 1998)

CIRLOT, J. E., *El arte del siglo XX*, vol. 1., Barcelona, Labor, 1972.

GRACIA, C., *Història de l'art del segle XIX*, Universitat de València, 2000

HAMILTON, G.H., *Pintura y escultura en Europa. 1880-1940*, Madrid, Cátedra, 1989 (8 ed.).

JANSON, H. W., *El mundo moderno*, Historia general del arte., Madrid, Alianza Editorial, 1991.

LUCIE-SMITH, E., *Artes visuales en el siglo XX*, Colonia, Konemann, 2000.

MARCHAN FIZ, S., Fin de siglo y los primeros "ismos" del siglo XX (1890-1917).: *Summa Artis, Historia General del Arte*, vol. XXXVIII, Madrid, Espasa Calpe, 1994.

MARCHAN FIZ, S., Las vanguardias históricas y sus sombras (1917-1930). *Summa Artis, Historia general del arte*, vol. XXXIX, Madrid, Espasa Calpe, 1995

MICHELI, M. de, *Las vanguardias artísticas del siglo XX*, Alianza, Madrid, 1979

NOVOTNY, E., *Pintura y Escultura europeas. 1730-1880*, Madrid, Ediciones Cátedra, 1981

RAMÍREZ, J.A., (dir.), *El mundo contemporáneo, Historia del Arte, Madrid*, Alianza, 1997, Vol. 4

ROSEBLUM, R., & JANSON, HW., *Art of the Nineteenth Century. Painting and Sculpture*, Thames and Hudson, 1984 (existe traducción castellana)

STANGOS, N., *Conceptos de arte moderno*, Madrid, Alianza, 1986 (edición revisada y aumentada en Barcelona, Ediciones Destino, 2000).

Bibliografía Complementaria

AGUILERA CERNI, V., (dir.) *Diccionario de Arte Moderno*, València, Consorci d'Editors Valencians, 1986.

BAUDELAIRE, Ch., *Salones y otros escritos de arte*, Col. la Balsa de la Medusa, Madrid, Visor, 1999

BENEVOLO, L., *Historia de la arquitectura moderna*, Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1994.

BLOK, C., *Historia del arte abstracto, 1900-1960*, Madrid, Cátedra, 1992.

BOCOLA, S., *El Arte de la Modernidad*, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1999

BRION, M., *La pintura moderna. Del impresionismo al arte abstracto*, Buenos Aires, Víctor Lerú, 1962.

CALVO SERRALLER, F. (dir), *El Realismo en el Arte Contemporáneo 1900-1950*, Madrid, Fundación Mapfre Vida, 1999.

CHADWICK, W., *Mujer, Arte y Sociedad*, Barcelona, Destino, 1992

DROSTE, M., *Bauhaus 1919-1933*, Madrid, Taschen, 2002

FRANCASTEL, P. *Arte y técnica en los siglos XIX y XX*, Madrid, Debate, 1990.

GÖSSEL P., & LEUTHÄUSER, G., *Arquitectura del siglo XX*, Madrid, Taschen, 2005, 2 vols.

HARRISON, Ch. et alii, *Primitivismo, cubismo y abstracción. Los primeros años del siglo XX*, Madrid, Akal, 1998.

HITCHCOCK, H.-R., *Arquitectura de los siglos XIX y XX*, Madrid, Cátedra, 1993 (4ª ed.)

KOSTOF, S., *Historia de la Arquitectura*.3. Madrid, Alianza Editorial, 1988.

LE BOT, M., *Pintura y maquinismo*, Madrid, Cátedra, 1979.

LYNTON, N., *Historia del Arte Moderno*, Barcelona, Ediciones Destino, 1988

READ, H., *La escultura moderna*, Ediciones Destino, 1994.

WALTER, F.,(ed.) *Arte del siglo XX*. Pintura, Escultura, Nuevos medios, Fotografía, Barcelona, Taschen, 2001

ZEVI, B., *El lenguaje moderno de la arquitectura*, Barcelona, Poseidón, 1978.

REFERÈNCIES EN INTERNET

Biblioteques Generals

<http://www.isinet.com> Journal Citation Report. En la seua secció d'humanitats informa sobre les publicacions periòdiques més importants de cada àrea a escala , internacional, inclosa la història de l'art.

<http://www.mcu.es/lab/bibliot/index.html> La pàgina de Llibre, Arxius i Biblioteques del Ministeri d'Educació i Cultura. Dóna accés al Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic, a la base de dades REBECA, extremadament útil per a trobar -, informació bibliogràfica tant de llibres com de publicacions periòdiques, i a les Biblioteques d'Art d'Espanya i Portugal. Per descomptat, també al Catàleg Ariadna de la Biblioteca Nacional: <http://www.bne.es>

<http://marvel.loc.gov> Library of Congress. La Biblioteca del Congrés de Washington, és una de les millors ferramentes per a un rastreig bibliogràfic exhaustiu sobre qualsevol assumpte, ja que comprén publicacions en tots els idiomes.

Biblioteques i bases de dades d'art i arquitectura

<http://www.mcu.es/biblio/default.htm> Biblioteca del Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia. S'ha convertit en una de les millors biblioteques d'art contemporani periòdiques, vídeos, etc., sinó també per posseir fonts documentals.

<http://www.biblhertz.it> Biblioteca Hertziana. Amb seu a Roma, esta biblioteca alemanya és una de les millors biblioteques d'història de l'art en general en l'àmbit internacional

<http://www.mcu.es/BAEP/index.html>. Biblioteques d'art d'Espanya i Portugal

<http://www.aettv.edu/gri/research/maet.htm> Getty Research Library.

<http://www.greatbuildings.com>. Permet fer busques per arquitecte, edifici o ciutat. Estan pràcticament tots els arquitectes i edificis significatius del segle XX. Sobre cada edifici ofereix: dades de l'autor, dates del projecte, materials, dibuixos d'alçats i plantes, informació bibliogràfica, així com una succinta explicació de l'obra que inclou comentaris dels historiadors i crítics més importants que s'han ocupat d'ella.

Altres pàgines d'interés

<http://pintura.aut.org/>

<http://www.lemondedesarts.com/Dossiermanet.htm>

<http://www.salvador-dali.org/esp/index.htm>

<http://www.uv.es/gdha/formac/iha.htm>

<http://www.masdearte.com/sumario.cfm>

<http://reypicasso.web1000.com/guernicatexto1.htm>

http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/fnart/rodin/rodin.html

<http://www.mashistoria.com/directorio/arte10.htm>

<http://witcombe.sbc.edu/ARTHLinks.html>

<http://www.artehistoria.com/>

<http://www.artchive.com/artchive/R/rodin.html#images>

<http://www.abcgallery.com/M/manet/manet.html>

<http://www.artchive.com/artchive/P/picasso.html>

X.- METODOLOGIA

1. Dos hores de classe presencial per setmana

Estes classes tindran un caràcter teoricopràctic. En elles es desenvoluparan els aspectes essencials del contingut del programa. S'analitzaran imatges i textos a fi de guiar els treballs pràctics individuals. Abans de l'inici de cada tema, l'alumne/a haurà de triar necessàriament els textos recomanats pels professors per a posseir uns coneixements previs de la matèria. Este requisit serà objecte d'avaluació durant tot el curs.

2. Preparació de classes teòriques

Els alumnes prepararan les classes teòriques a partir de la lectura dels textos recomanats. Este capítol serà objecte d'avaluació contínua.

3. Preparació de treballs

Els alumnes realitzaran una sèrie de treballs individuals consistents a desenvolupar les proves teoricopràctiques proposades per les professores. Este treball serà qualificat dins de l'avaluació d'aprenentatge i formarà part de la prova de l'examen final.

4. Tutories

Els estudiants podran assistir a les hores d'atenció a alumnes que les professores tinguen establides per a realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura

☞ CRONOGRAMA DE L'ASSIGNATURA

Mes	setmana	
setembre	tercera	1a reunió informativa
	quarta	
octubre	primera	
	segona	
	tercera	
	quarta	
novembre	primera	
	segona	
	tercera	
	quarta	
desembre	primera	1a lectura, 2a segona lectura i treball (Carmen Gràcia)
	segona	
	tercera	
	quarta	
gener	primera	
	segona	
	tercera	
	quarta	Període d'exàmens
febrer	primera	Període d'exàmens
	segona	Període d'exàmens
	tercera	
	quarta	
març	primera	
	segona	
	tercera	
	quarta	
abril	primera	

	segona	
	tercera	
	quarta	
maig	primera	
	segona	3a lectura
	tercera	
	quarta	treball
juny	primera	
	segona	Període d'exàmens
	tercera	Període d'exàmens
	quarta	Període d'exàmens

XI.- AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

La distribució de les qualificacions per a la nota final serà la següent:

1. Examen:

Examen final sobre la matèria. La seua qualificació serà el 50 % de la nota final de l'assignatura

2. Preparació de classes teoricopràctiques

El seguiment del programa de lectures establert per les professores es realitzarà per mitjà de debats establits i la síntesi escrita i entregada a les professores. El valor total de dites proves en la nota final serà del 30 %.

3. Treballs individuals

El primer dia de classe les professores facilitaran una sèrie de temes que l'alumne/a haurà de desenvolupar al llarg del curs i entregar-lo en la data prevista. La seua valoració suposarà el 20 % de la qualificació final de l'assignatura.

Per a superar la matèria serà necessari haver obtingut com a mínim una qualificació de 5 en cada una de les dos parts en què es dividix l'assignatura (Segle XIX i Segle XX).

El percentatge que representa cada un dels apartats es relaciona en el quadro següent:

Examen	50%
Preparació de classes teoricopràctiques	30%
Treballs individuals	20%

TOTAL	100 %